

Haikonen, Henrik, s. 1931 Räisälä, Särkisalo
Haastattelijat Alpo Heino ja Heikki Silvola

Asetuimme kahteen kertaan Yttilään

Kotini oli Räisälän Marttilankolkalla. Isä lähti sotaan ja minun koulunkäyntini keskeytyi. Sotilaat tekivät tietä läheisyydessä. Evakkoon lähdettiin päivän varoitusajalla. Äiti leipoi pullaa ja sitä oli repussa ja minulla lisäksi herätyskello. Meitä oli neljä lasta. Junaan noustiin Elisenvaarassaja sieltä matkattiin Pohjanmaalle, Ilmajolle. Siellä oli meillä oikein mukava talo. Siellä kävin kouluakin.

Isä haavoittui sodan viime hetkellä ja siltä meni jalka. Sitten tultiin Köyliöön tälle samalle paikalle, jossa edelleen ollaan. Yttilän pojat tulivat jo silloin tutuiksi. Tässä oli semmoinen pieni pirtti. Pohjanmaalle on pidetty yhteyttä.

Karjalaan palattiin talvella 1942. Venäläiset oli vähän rakennelleet meidän keskeneräistä rakennusta. Vaikka ammuksia ja muuta vaarallista löytyi läheltä, ei pahempia vahinkoja sattunut. Desantteja liikkui ympäristössä. Maanviljelys alkoi taas ja kouluakin käytiin. Nikit ja Patrakat olivat naapureita. Tietysti oli mukava palata kotiin.

Haikosen kotitalo Köyliössä.

Kesäkuussa toisen kerran lähdettäessä ehdittiin paremmin varautua ja tavaraakin saatiin mukaan. Elisenvaaran kohtalonjuna oli meitä edeltävä, joten kun me ajoimme ohi, se asemanseutu oli kaakoksen vallassa. Pohjanmaalla tultiin Jalasjärvelle ja sielläkin oli mukavaa porukkaa. Karjakin tuli sinne ja se saatiin navettaan. Kouluakin kävin siellä.

Jalasjärveltä tultiin taas tänne Köyliöön tälle samalle paikalle, mistä olimme Karjalaan palanneetkin. Täällä rakennettiin, puuta saatiin omasta metsästä. Naapureilta saatiin apua. Maata ei saatu yhtä paljon kuin Karjalassa oli ollut, mutta ranta oli tosi lähellä, ja ahkerasti kalastelinkin. Jatkokoulun kävin Yttilässä. Paikallisten kanssa tultiin hyvin toimeen. Täällä Yttilässä oli varsin vähän karjalaisia, joten yhteistyötä tehtiin paljon paikallisten kanssa.

Rippikouluni kävin Pitkäjärven leirikoulussa. Rakennustyön tekoa aloittelin jo nuorena. Sitten lähdin Raumalle Repolan sahalle. Kansanopistoon en lähtenyt, vaikka Kähärin parin kanssa oltiin tekemisissä. Raumalta paalattuani rakensin tänne ja pidettiin puutarhaa. Räisälässä ei ole meidän raakennuksiakaan jäljellä ja lähes koko kylä on hävinnyt, rakennukset hajotettiin. Kotipihalta kyllä muistan joka kiven ja koko ympäristön.

Vaikeinta kai noissa vuosissa oli se lähtö sieltä, kotoa pois. Mutta nyt ollaan köyliöläisiä ja päällimmäinen karjalaisuus jäi elämän jatkuessa taustalle, mutta siellä sielussa se pysyy. Ja karjalaisten kanssa puhutaan karjalaa. Matkan varrella on monta uutta sanaa opittu niin Pohjanmaalla kuin Köyliössäkin.